Çin, Kuzey Kore'den vazgeçer mi?

Pyongyang'la yaşanan kriz Londra'daki G-8 zirvesinin de öne çıkan gündem maddelerinden. Çin'in yeni Cumhurbaşkanı Şi Cinping de İngiltere'ye gelmeden önce Hainan adasındaki Boao Asya Forumu'nun açılışını yaptı.

Resmi medya, Şi'nin Avustralyalı, Kamboçyalı, hatta Cezayirli mevkidaşlarıyla el sıkışırken memnuniyetini gösteren fotoğraflarını yayımladı.

Ancak Kuzey Kore bu sıcak karşılamadan nasibini alamadı.

Şi, forumu açış konuşmasında, Kimsenin kendi bencil çıkarları için bütün bir bölgeyi, hatta dünyayı kaosa sürüklemesine izin verilmemeli diye uyarıda bulundu.

Çin cumhurbaşkanı bu konuşmada hiçbir ülkenin adını anmadı; ama bu sözlerinin Pyongyang'ı hedeflediğine inanılıyor.

Onyıllar önce Çin ve Kuzey Kore ortak tarihsel ve ideolojik bağlar nedeniyle daha yakın bir ilişki içindeydi. Ama bu ilişki karanlık bir döneme girdi.

'İlişki soğuk'

Çin Dış İlişkiler Üniversitesi'nden Profesör Su Hao, Kuzey Kore'nin Şubat'taki nükleer denemesinden bu

yana iki taraf arasında üst düzeyde bir resmi irtibat gerçekleşmedi; aradaki ilişki göreceli olarak soğuk diyor.

Bazıları iki ülke arasındaki ilişkinin, geçen yıl Kim Jong-il'in ölümünden bu yana düzelme kaydetmediğine inanıyor. Kim Jong-un iktidara geldiğinde, Kuzey Kore'nin gıda ve yakıt ihtiyacının çoğunu karşılayan Çinli liderlere saygısını ifade etmediği söyleniyor.

Pekin'deki Renmin Üniversitesi'ndeki Uluslararası Startejik Araştırmalar Merkezi yetkililerinden Çeng Şiaohe, babası ve dedesine kıyasla Kim Jong-un'un Çin ile ilişkileri asgaride tuttuğunu söylüyor.

Ziaohe, Bu genç lider iktidara geldiğinde ABD ve Güney Kore ile birlikte Çin'e de sert yüzünü göstermeye çalıştı diyor.

K. Kore politikasını değiştirmek mümkün mü?

Bugün bazı Çinli akademisyen ve gazeteciler Pekin'i, Kuzey Kore'ye yönelik politikayı gözden geçirmeye zorluyor.

Şubat ayında *Financial Times* gazetesinin Çin baskısında yer alan bir başyazıda Çin, Kuzey Kore'den vazgeçmeli deniyordu. Makalenin yazarı Deng Yuwen, Pekin'in, Kore'nin birleşmesini savunması gerektiğini belirtiyordu.

Çin dışişleri bakanlığı makaleyi eleştirince Deng işinden oldu. Deng'in tutumu azınlıkta görünse de Çin'in internet forumlarında epey destekçi buldu.

Üst düzey hükümet yetkilileri Çin'in Kuzey Kore ile statükoyu korumasını istiyor. Çünkü oradaki rejiminin çökmesi halinde milyonlarca Kuzey Korelinin Çin'e akın ederek Pekin açısından yeni bir ekonomik baskı

oluşturacağına inanılıyor.

Ayrıca birleşik bir Kore, Washington'a yaklaşabilir. Böylece Çin, yanıbaşında bir ABD müttefiki ile başbaşa kalır.

Diplomasi yoluyla sorunu yatıştırmak

Ancak Dr Çeng Şiaohe bunun yılar önce geçerliliği olan bir kaygı olduğunu belirterek Çin büyük bir ekonomiye ve modern bir orduya sahip güçlü bir ülkedir. Başka bir ülkenin kuşatmasından korkmaz idyor.

Çin aynı zamanda kendi iç sorunlarıyla uğraşıyor. Güney ve Doğu Çin Denizi'nde Pekin'i meşgul eden bir bölgesel gerilim var. Pyongyang'ın yaratacağı yeni bir sorun dikkat dağıtıcı olarak görülüyor.

Çinli diplomatlar, dikkatli uygulanan bir diplomasi ve Birleşmiş Milletler yaptırımları ile Pyongyang'ı hizaya getirme yoluyla sorunu yatıştırmaya çalışıyor.

Bu başarılı olmazsa, Pekin'in daha önce olduğu gibi yakıt yardımını azaltmak şeklinde daha doğrudan bir eyleme başvurması gerekebilir.

Bu tedbirler işe yaramazsa Çinli liderler baba ve dede Kim'in göreceli olarak daha istikrarlı dönemini özlemle anmaya başlayabilir.

Şi Cinping, Asya Forumu'nu açış konuşmasında şöyle diyordu:

Barış da tıpkı hava ve günışığı gibidir. Etrafımızda iken fazla fark edilmez. Ama kimse onsuz yaşayamaz.

Celia Hatton, BBC Pekin muhabiri

http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2013/04/130410_cin_kuzey_kore.shtml